

HÖGSKOLAN
DALARNA

Verksamhetsplan och budget 2019

HÖGSKOLAN DALARNA

Beslut budget: Höskolestyrelsen 2018-12-19

Dnr: HDa 1.3-2018/1402

Gäller fr.o.m: 2019-01-01

Ersätter: HDa 1.3-2017/1369

Relaterade dokument: Planerings- och budgetanvisningar 2019 (HDa 1.2-2018/878)

Ansvarig för uppdatering: Rektorsfunktionen

1. Mål för verksamheten 2019

I slutet av 2015 fastslog Högskolan Dalarnas styrelse ett antal prioriterade utvecklingsriktningar för fyraårsperioden 2016-2019. Under 2019 fortgår det strategiska utvecklingsarbetet avseende utbildning, forskning, samverkan och internationalisering. Av vikt är att fortsätta utveckla verksamheten för att säkerställa fullvärdiga akademiska miljöer för utbildning och forskning i Falun och Borlänge.

Här presenteras de konkreta delmål som ska uppnås under verksamhetsåret 2019. Att skriva fram mål med längre tidshorisont skulle föregripa det pågående strategiarbetet.

Avsnittet beskriver inledningsvis de högskoleövergripande perspektiven och struktureras därefter utifrån Högskolan Dalarnas tre huvuduppgifter (utbildning, forskning och samverkan) samt fyra övergripande teman (internationalisering, hållbar utveckling, högskolepedagogisk utveckling och systematiskt kvalitetsarbete). Samtliga är centrala för Högskolan Dalarnas verksamhet och i linje med gällande vision som Högskolans styrelse antagit.

Högskoleövergripande perspektiv

Högskolan Dalarna behöver fortsätta stärka och utveckla sammanhållna strukturer för strategisk planering och samordning av utbildning, forskning, samverkan och internationalisering. Under 2017 påbörjades arbetet med att definiera och identifiera ett antal sammanhållna akademiska miljöer. Genom UFN:s försorg, i dialog med lärare och forskare, fortgår arbetet, som tillsammans med bl.a. underlag framtagna inom Utvecklingsprogrammet, ligger till grund för framtagande av en utbildnings- och forskningsstrategi för Högskolan Dalarna. Under 2019 ska också Högskolan Dalarnas modell för planering, styrning och uppföljning samt modell för fördelning av interna forskningsmedel ses över.

Under 2019 ska följande mål uppnås:

- Fullfölja arbetet med att ta fram en utbildnings- och forskningsstrategi som beslutas av Högskolestyrelsen under 2019
- Genomföra en översyn av Högskolan Dalarnas modell för planering, styrning och uppföljning.
- I relation till ovan, se över och ge förslag på en lämplig rådsstruktur innehållande, men inte begränsat till, internationalisering, mångfald, jämställdhet och hållbarhet.
- Framtagande av en transparent modell för fördelning av interna forskningsmedel
- Presentera en uppdaterad jämställdhetsintegreringsplan och påbörja arbetet med relevanta delar.

Utbildning

Utbildning vid Högskolan Dalarna ska präglas av hög kvalitet och svara mot regionala, nationella och internationella behov. Under 2019 kommer en ny utbildnings- och forskningsstrategi för Högskolan Dalarna tas fram. Ett fokus på starka sammanhållna akademiska miljöer fordrar fortsatt samarbete mellan huvudområden för att utveckla attraktiva, nationellt konkurrenskraftiga och internationellt intressanta utbildningar på grund- och avancerad nivå. Ett utbildningsutbud som tillgodoser generiska förmågor som självständighet, analysförmåga, kommunikationsförmåga och förmågan att omsätta kunskap i handling är centralt.

Under 2019 ska följande mål uppnås:

- Utveckla utbildningsutbudet för att ge studenter förutsättningar för livslångt lärande och beredskap för en föränderlig arbetsmarknad samt genomföra relevanta åtgärder.
- Vidareutveckla campus- och nätbaserad undervisning för att svara upp mot den globala digitaliseringstrenden och det ständiga utvecklingsbehovet
- Främja interdisciplinärt samarbete och kopplingar mellan utbildning, forskning och samverkan.

- Implementera en högskoleövergripande strategi för bland annat studie- och karriärvägledning för att främja livslångt lärande, breddat deltagande och internationalisering.
- Systematiskt arbeta med att förbättra studentnöjdhet och studentretention, med fokus på utbildningar som idag har låga värden.

Forskning

Högskolan Dalarnas forskning och forskarutbildning ska vara av hög kvalitet och bidra till samhällets kunskapsutveckling och förmåga att omsätta forskningsresultat, lokalt, regionalt, nationellt och globalt. Samverkan ska ske med lärosäten och forskningsmiljöer i Sverige och utomlands samt med aktörer i näringsliv, offentlig sektor och frivilligsektor. Av samma skäl ska Högskolan Dalarna vara drivande i arbetet med öppen vetenskap, genom forskningskommunikation och öppen tillgång till forskningsresultat och forskningsdata.

Högskolan Dalarnas forskning organiseras i sex forskningsprofiler: Energi, skog och byggd miljö, Hälsa och välfärd, Komplexa system – Mikrodataanalys, Interkulturella studier, Stålförning och ytteknik samt Utbildning och lärande. Profilerna ska vara sammanhållna och säkerställa forskningsbasen och professionsrelevansen i utbildningar på grund-, avancerad och forskarnivå, vilket samtidigt gagnar forskningens inriktning, kvalitet och relevans. Forskningsprofilerna kommer att, under perioden 2019-2021, beröras av fastställandet av en utbildnings- och forskningsstrategi för Högskolan Dalarna

Under 2019 ska följande mål uppnås:

- Ta fram en transparent modell för fördelning av interna forskningsmedel
- Systematisera hantering av all forskningsfinansiering.
- Kartlägg och utveckla processen för forskarutbildning.
- Analysera behov och möjligheter till fler forskarutbildningsämnen/-rättigheter

Samverkan

Under perioden 2019-2021 fokuseras på fortsatt utveckling av Högskolan Dalarnas samverkan, i förhållande till såväl arbetet med att definiera och identifiera sammanhållna akademiska miljöer som den kommande utbildnings- och forskningsstrategin. Arbetet omfattar samtliga områden, ska borge för dialog och samarbete med aktörer i det omgivande samhället samtidigt som de samskapande perspektiven i Högskolan Dalarnas vision realiserar och efterlevs. För att uppnå målet under perioden 2019-2021 krävs fortsatt strategiskt utvecklingsarbete med särskilt fokus på fördjupade analyser av samverkansinsatsernas effekter.

Under 2019 ska följande mål uppnås:

- Fortsatt utveckling av modell för att värdera och följa upp samverkan (sker i dialog med andra lärosäten)
- Fortsatt utveckling av hållbara arenor för dialog mellan Högskolan Dalarna och olika samverkanspartners
- Fortsatt dialog och framtagande av övergripande ramverk för samverkan med kommuner, landsting och Region Dalarna (Samhällskontrakt)
- Fortsatt utveckling av Högskolan Dalarnas roll i innovationssystemet och framtagande av innovationsfrämjande miljöer utifrån Högskolan Dalarnas förutsättningar
- Utveckling av modell avseende samfinansieringsprojekt
- Fortsatt utveckling av samverkansmodellen KTP
- Implementering av kriterier för Högskolan Dalarnas centrumbildningar

Internationalisering

Enligt högskolelagen ska alla högskolor i sin verksamhet främja en internationell förståelse. Högskolorna är ålagda att arbeta systematiskt med internationalisering av den egna verksamheten. Utbildningar och forskning ska belysa globala frågor, sociala orättvisor och samhällsutmaningar, skillnader i livsomständigheter i olika delar av världen eller skillnader och likheter i tänkesätt och handlingsmönster. Det kan göras genom att erbjuda studenter och personal möjligheter till utlandsvistelser (konventionella studentutbyten, utlandsförlagd verksamhetsförlagd utbildning, Minor Field Studies eller personalmobilitet av olika slag), främja internationaliseringen på hemmaplan, integrera interkulturella, intersektionella och normkritiska perspektiv i kursinnehåll och undervisning, liksom genom att främja utvecklingen av global eller interkulturell kompetens hos individen. Högskolan Dalarnas mål är också att vara en attraktiv studiedestination för utländska studenter.

Under 2019 ska följande mål uppnås:

- Utveckla strategi och tillhörande handlingsplaner för Högskolan Dalarnas internationaliseringsarbete, inom ramen för det övergripande strategiarbetet.
- Etablera hållbar organisation för Högskolan Dalarnas internationaliseringsarbete, däribland en samordnad vägledningsverksamhet med gemensam målsättning
- Fortsätta arbetet med att integrera globala perspektiv i Högskolan Dalarnas verksamhet.
- Göra Högskolan Dalarna till en mer attraktiv studiedestination för utländska studenter.

Hållbar utveckling

Avseende hållbar utveckling är två processer vägledande för Högskolan Dalarna. Dels har världens länder antagit Agenda 2030 och globala mål för hållbar utveckling och regeringens ambition är att Sverige ska vara ledande i detta arbete. Dels har UKÄ utvärderat lärosätenas arbete med hållbar utveckling inom utbildning, vilket har ökat kunskapen om utvecklingsområden i Högskolan Dalarnas operativa verksamhetsstyrning, former för uppföljning och kompetensutveckling för personal.

Under 2018 har Högskolan Dalarnas miljöarbete utvärderats och under 2019 kommer miljöarbetet mer integreras i det ordinarie styrningsarbetet. Miljørådet kommer också att ersättas av ett hållbarhetsråd som kommer att arbeta med samtliga hållbarhetsaspekter på ett integrerat sätt.

Under 2019 ska följande mål uppnås:

- Definiera ansvar och befogenheter för miljöledningsarbetet – i de förekommande fall där dokumenterad styrning saknas – och fastställa detta i styrdokumentet.
- Definiera mål för forskningen i Högskolan Dalarnas miljö- och hållbarhetsmål då dessa har bedömts som mindre relevanta och svåra att följa upp.
- Implementera en strategi för energieffektivisering i byggnader utifrån tidigare energikartläggningar på samtliga campusområden.
- Utveckla arbetsformerna och implementera ett system för tjänstetidsplanering.

Högskolepedagogisk utveckling

Den högskolepedagogiska utvecklingen består både av kompetensutvecklande aktiviteter för högskolans lärare och utvecklingsarbeten kring högskolans utbildningar. Det innebär ett fortsatt arbete med att utveckla de tekniskburna undervisningsprocesserna. För att ligga i framkant av både den pedagogiska och den tekniska utvecklingen ska en laborativ verksamhet utvecklas under 2019. Inom ramen för denna verksamhet ska lärare få hjälp med utmaningar, idéer, och problem i befintliga kurser. Vidare kommer den högskolepedagogiska kursverksamheten att ses över och utvecklas för att tydligt svara mot SUHF:s rekommendationer samt i samarbete med andra högskolepedagogiska enheter i landet. Lärmiljöer skapar ramar för undervisning och lärande och därför är det viktigt att vi under 2019 fortsätter utveckla både våra fysiska och digitala lärmiljöer, med en målsättning att suddas ut gränserna

mellan de digitala och de fysiska rummen samt att Högskolans lärmiljöer ska svara mot de behov som ställs i dag och i framtiden.

Under 2019 ska följande mål uppnås:

- Genomföra en översyn av och utveckling av de högskolepedagogiska kurserna
- Skapa förutsättningar för kompetensutveckling i form av workshops inom såväl pedagogik såsom digital kompetens/pedagogisk digital kompetens.
- Vidare utveckling av den pedagogiska karriärstegen och stödet kring pedagogisk meritering
- Skapa förutsättningar för lärare att utveckla sin undervisning, genom att utveckla en laborativ undervisningsmiljö
- Utvärdera och utveckla de digitala och fysiska lärmiljöerna
- Fortsatt utveckla de NGL-baserade arbetsformerna
- Initiera samarbeten med andra högskolepedagogiska enheter.

Systematiskt kvalitetsarbete

Högskolan Dalarna har ett godkänt system för kvalitetssäkring av högre utbildning. De kollegiala områdesnämndernas arbete med intern utvärdering är en av orsakerna till det goda kvalitetssäkringssystem som etablerats. Under 2019 fortsätter arbetet med att utveckla kvalitetssystemet genom att bland annat utveckla strukturer för granskning av forskning.

Under 2019 genomförs och erhålls resultatet från ett flertal utvärderingar av Universitetskanslersämbetet (UKÄ) som förväntas påverka Högskolan Dalarnas systematiska kvalitetsarbete. En utvärdering av förskolläro- och grundläro-utbildningar genomfördes 2018 och resultatet av den kommer under våren 2019. Dessutom granskas ämnesläro-utbildningar under 2019. I kombination med det förväntas även tematiska utvärderingar att genomföras under 2019. Högskolan Dalarna ska under tidsperioden prioritera resurser för kontinuerlig analys av nuvarande system, och utifrån UKÄ:s bedömningar och bedömargruppernas utlåtande säkerställa att åtgärder och förbättringar vidtas och genomförs.

Under perioden 2018-2021 prioriteras två utvecklingsområden för det systematiska kvalitetsarbetet vid Högskolan Dalarna. Områdena utgörs dels av ett visuellt och tydligt kvalitetssystem som svarar upp mot krav och förväntningar och dels av ett operativt kvalitetsarbete som är systematiskt och som kontinuerligt utvecklar verksamheten och den akademiska lärmiljön.

Under 2019 ska följande mål uppnås:

- Etablering av vidareutvecklade modeller för intern kollegial utvärdering - med fokus på forskarutbildning och forskningens kvalitet.
- Genomförd utvärdering av och vid behov vidareutveckling av arbetssätt för kursvärdering/ar och kursutvärdering.
- Utveckla modellen för verksamhetscykeln för planering, styrning och uppföljning för att säkerställa effektivt resursutnyttjande och integrering av utbildning och forskning.
- Implementera modell för systematisk kollegial utvärdering av forskningens kvalitet.
- Utveckla arbetssättet för hur utvärdering av forskarutbildningens kvalitet ska ske i framtiden, med anpassning till ökat antal utbildningar på forskarnivå.
- Uppföljning av hur den utökade satsningen på kompetensutvecklingstid för undervisande personal hanterats i verksamheten.

2. Verksamheten: nuläge och budgeterad volym

Relationen mellan Högskolan Dalarnas verksamhetsgrenar uppvisar vissa förändringar jämfört med prognosen för innevarande år. Utbildning och forskning ökar med vardera en procentenhet till 71 respektive 19 % av den totala verksamheten vid en jämförelse med 2018. Uppdragsverksamheten totalt minskar i motsvarande mån, från 12 till 10 %, en nedgång som främst återfinns inom uppdrag-utbildningen.

Enligt budget 2019 beräknas verksamheten omsluta cirka 672 mnkr, jämfört med prognos för 2018 på 699 mnkr. Totalt sett innebär budgeten en lägre omsättning på nästan 4 % (-27,2 mnkr) vid en jämförelse med årets prognos. Uppdrag inom utbildningen beräknas minska med 22 % (-18,5 mnkr) medan utbildning på grundnivå och avancerad nivå minskar med cirka 2 % (-9 mnkr). Forskningen ökar med 1,2 mnkr medan uppdragsforskningen minskar med 0,9 mnkr.

Utbildning

Anslag för utbildning på grund- och avancerad nivå

Enligt budgetpropositionen² utgör takbeloppet för utbildning på grundnivå och avancerad nivå 436,471 mnkr. Det utgör en ökning med 1,0 % (4,4 mnkr) jämfört med innevarande år 2018. De principer som övergångsregeringen har tillämpat vid utformningen av budgetpropositionen innebär att de tidigare beräknade tillskotten för fortsatt utbyggnad av lärarutbildningarna uteblir.

Planerad verksamhet för 2019 motsvaras av 444 mnkr. Utbildningsvolymen överstiger därmed takbeloppet med 1,7 % (7,5 mnkr). Senast framtagen prognos för 2018 innebär att Högskolan nyttjar tidigare års överproduktion motsvarande cirka 7 mnkr, ett belopp som troligen kommer att bli högre enligt utfall per oktober månad.

Utbildningsvolym totalt och per utbildningsområde

Under 2019 beräknas den anslagsfinansierade utbildningsvolymen motsvara 5 975 helårsstudenter (hst), vilket innebär en ökning med 3 % (175 hst) jämfört med i oktober framtagen prognos för 2018.

Förändringen av antal helårsstudenter är, vid jämförelse med prognos för 2018, störst inom utbildningsområdet naturvetenskap som ökar med totalt 19 % (67 hst). Orsaken är huvudsakligen utökat antal studenter från det arbetsintegrerade grundlärarprogrammet samt ett utökat antal kurser inom mikrodatabasanalys som ges inom ett relativt nystartat utbildningsprogram inom IT-säkerhet och mjukvarutestning. Även inom samhällsvetenskap sker en ökning med 7 % (60 hst), beroende på högre volymer inom huvudområdena företagsekonomi och turismvetenskap. Ökning finns också inom vård motsvarande 8 % (45 hst) p.g.a. fler studenter inom specialistsjuksköterskeutbildningarna och lägre avhopsfrekvens. De största minskningarna återfinns inom utbildningsområde humaniora med 4% (-68 hst), främst inom huvudområdena historia och kinesiska.

Prestationsgrader

Prestationsgraden är ett mått som visar hur många högskolepoäng studenter tar av det antal högskolepoäng som de är registrerade för. Prestationsgraden är normalt högre för kvinnor än för män, exempelvis under 2017 var den för kvinnor 81,0 % och för män 75,6 % - totalt 79,2 %.

---

²Proposition 2018/19:1 utgiftsområde 16

Under 2019 är prestationsgraden budgeterad till 77,9 % (enligt tabell 1) vilket är lägre än prognos för 2018 (79,0 %). Utbildningsvolymen beräknas öka 2019 jämfört med 2018 (175 hst) vilket medför en tillfällig sänkning av prestationsgraden för 2019. Därefter beräknas utbildningsvolymen vara relativt konstant vilket medför att prestationsgraden beräknas stabilisera sig på en något högre nivå. Prestationsgraden är, i likhet med riket som helhet, väsentligt lägre för den distansutbildningen än för utbildning på campus. Utbildningsprogram har i medeltal betydligt högre prestationsgrad än fristående kurser. Det nätbaserade utbudet vid Högskolan Dalarna består till cirka 60 % av fristående kurser. Inom distansutbildningen finns även en högre andel icke-aktiva studenter, främst på fristående kurser, som gör att prestationsgraden sjunker.

Tabell 1. Prestationsgrad (%) 2009-2017, prognos 2018 samt budget 2019

	2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
Totalt	68,6	74,9	76,1	77,3	76,8	75,5	74,8	80,1	79,2	79,0	77,9
Distans	57	64	66	68	69	69	69	75	66	74	74
Campus	80	87	88	90	89	86	85	87	84	82	83
Utb.program	79	85	88	86	88	85	84	88	87		
Fristående kurs	57	63	60	63	60	62	61	66	63		

Utbildning på campus respektive distans

Högskolan har en nationellt sett hög andel distansutbildning och även vissa utbildningar som formellt är campusförlagda går att följa på nätet. Uppdelningen mellan utbildning på campus respektive distansutbildning blir därför allt mindre relevant för Högskolans verksamhet.

Distansutbildning har utvecklats för att öka utbildningars tillgänglighet och för att bredda rekryteringsbasen. Den nätbaserade utbildningen har ökat kraftigt vid Högskolan Dalarna sedan 2003 då volymen motsvarade 225 hst och 4 % av den totala utbildningen. Distansutbildningen minskade kraftigt under 2017 (-380 hst) när även den totala utbildningsvolymen minskade. Volymen distansutbildning beräknas öka på nytt under 2018 och 2019, och utgör därmed 55-56 % av den totala utbildningsvolymen (tabell 2).

Det är fler kvinnor än män som studerar i Högskolan. Både bland dem som läser enbart på campus och bland dem som läser på distans är andelen kvinnor 65 % under 2017.

Tabell 2. Antal HST totalt samt andel distansutbildning (%) 2009-2017, prognos 2018 och budget 2019

2009	2010	2011	2012	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019
3 412	3 666	3 880	3 409	3 493	3 743	3 756	3 196	2 816	3 247	3 305
46	51	54	55	59	62	60	54	48	56	55

Utbildningsprogram

Antalet nybörjare på utbildningsprogram planeras öka med drygt 1 % (29 st.) under 2019, jämfört med antal registrerade nybörjare under 2018. Under 2019 planeras antagning till ett par nya utbildningsprogram, men endast under förutsättning att antalet sökande når tillräcklig volym: nämligen Masterprogram i materialteknik och produktutveckling (120 hp) samt Magisterprogram i statsvetenskap (60 hp).

Budgetering har gjorts avseende avgiftsbetalande studenter för 55 programnybörjare för 2019, vilket är en marginell ökning jämfört med volymen för 2018. Åtskilliga av programnybörjarna återfinns på masterprogram vilket innebär att studenterna blir kvar i Högskolan under två års studier.

Söktryck

Antalet förstahandssökande till utbildningsprogrammen våren 2019 har minskat med 9,5 % (-196 anm.) jämfört med föregående år, samtidigt som antalet sökalternativ minskat med tre st (-12 %). Den huvudsakliga orsaken är ett inställt program som våren 2018 hade 194 anmälningar i första hand. Förändringen påverkar inte verksamheten på något negativt sätt, ett program går fortsättningsvis endast på 50 % studietakt mot tidigare även på helfart. Det nystartade Ämneslärarprogrammet inriktning årskurs 7-9 har lockat 136 anmälningar i första hand medan inriktning gymnasium i stället minskar med 62 anmälningar (-39 %). Samläsning sker i stor utsträckning mellan programmen.

Motsvarande förändring av antalet förstahandssökande till utbildningsprogram för riket är en minskning med 7 % samtidigt som det totala utbildningsutbudet minskar med 5 %.

Till Förskolläraryrket och Grundläraryrket inriktning förskoleklass och årskurs 1-3 har antalet förstahandssökande ökat med 6 respektive 2 anmälningar. Detta medan ansökningarna till riket som helhet har minskat med 16 % för båda yrkena. Till Sjuksköterskeprogrammet har antalet förstahandssökande minskat, nämligen med 19 % (-39 anm.). Minskningen i riket är något högre, 21%. Däremot tappar Högskolan Dalarna fler förstahandssökande till Yrkeslärarprogrammet (-7 %), Grundläraryrket inriktning årskurs 4-6 (-39 %) och även till Ämneslärarprogrammet inriktning gymnasium (-39 %) än riket totalt.

Antalet förstahandssökande till fristående kurser inför våren 2019 har vid sista anmälningdagen ökat med 3 % (183 anm. – totalt 6 414 anm.) jämfört med våren 2018. Antalet sökalternativ gällande kurser och kurspaket är i det närmaste oförändrat. Motsvarande förändring för riket är en ökning med 1 % samtidigt som utbildningsutbudet har ökat med 4 %. Antalet sökande totalt sett har minskat med 4 % (-599 anm.). Minskningen i riket som helhet är 1 %. Generellt sett söker färre yngre personer högre utbildning, något som kan bero på den rådande goda arbetsmarknaden för unga.

Uppdrag inom utbildning

Enligt budget för 2019 är omsättningen för uppdrag inom utbildningen 66 mnkr vilket är en minskning med 22 % (-18,5 mnkr) jämfört med prognos för innevarande år. Huvudsakligen återfinns minskningen inom det externt finansierade EU-projektet Knowledge Transfer Partnerships (KTP) som fortsätter med endast reducerad volym under 2019. Minskning återfinns även inom Socialtjänstens utvecklingscentrum i Dalarna (SUD). Dock väntas en återhämtning inför 2020, eftersom ett nytt KTP-uppdrag redan är beviljat och fler är under prövning.

Forskning

Anslag för forskning och utbildning på forskarnivå

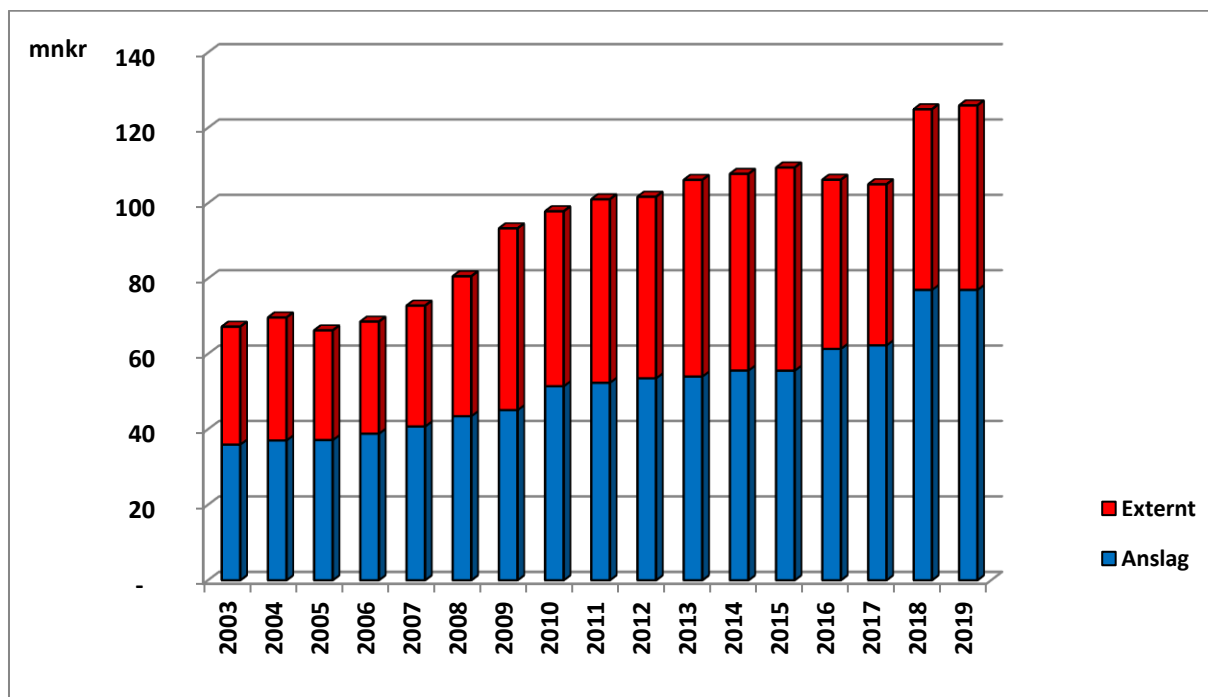
Enligt budgetpropositionen för 2018 förslås anslaget bli 78 mnkr, en ökning med 1,0 mnkr (1,3 %) jämfört med 2018. Forskningsvolymen totalt beräknas under 2019 bli 127,3 mnkr, en viss ökning (1,2 mnkr) jämfört med prognos för 2018. Det är främst inom forskningsprofilerna Hälsa och välfärd men även inom Komplexa system - mikrodataanalys samt Energi, skog och byggd miljö som ökningarna återfinns. Den externt finansierade forskningen är omfattande och utgör cirka 39 % (49,4 mnkr) av den totala forskningsbudgeten, främst avseende intäkter av bidrag – i enlighet med diagram 2. Enligt prognos för 2018 beräknas externfinansieringen ha samma andel (39 %) av den totala forskningsvolymen.

Uppdragsforskningen vid Högskolan Dalarna avser huvudsakligen uppdrag inom materialteknik och energiteknik. Enligt budget är omsättningen 0,5 mnkr jämfört med prognos för 2018 på 1,4 mnkr vilket utgör en minskning med 0,9 mnkr. Erfarenhetsmässigt tillkommer uppdrag under året varför den totala

volymen bör öka. Verksamheten inom skog och träteknik är under avveckling vilket ändå medför att uppdragsforskningen med stor sannolikhet är minskande fr.o.m. 2019.

Diagram 1: Intäkter forskning 2003-2017, prognos 2018 och budget 2019 (mnr)

3. Budget

Enligt övergångsregeringens budgetproposition för 2019 uppgår anslaget för utbildning på grund- och avancerad nivå till 436,5 mnkr, vilket är en ökning med 4,4 mnkr jämfört med 2018. Anslaget för utbildning på grund- och avancerad nivå 2019-2021 fördelar sig enligt tabell 3.

Tabell 3. Härledning av anslagsnivån 2019-2021 (tkr)

Belopp i tkr	2019	2019	2020
Anslag enl. budgetpropositionen	436 471	443 148	449 060
Anslag i 2018 års prisläge	436 471	436 472	436 472
Framräkning av beloppen:			
Anvisat 2018	432 085	432 085	432 085
Förändring till följd av:			
Pris- och löneomräkning	5 442	12 135	18 061
Överföring till/från andra anslag	-1 056	-1 072	-1 086

För såväl utbildning som forskning har, i likhet med föregående år, medel avsatts som reserveras av rektor för strategiska ändamål. Reserverna uppgår inom grundutbildningen till totalt 16,0 mnkr (2018:16,0 mnkr), varav 0,8 mnkr (1,6 mnkr) reserverats för ökade hyreskostnader avseende det nya biblioteket samt en omstruktureringsreserv om 3,0 mnkr (4,5 mnkr). Inom forskningen har en reserv avsedd för strategiska ändamål budgeterats till 2,7 mnkr (11,7 mnkr) varav reserverade medel för ökade hyreskostnader avseende nya biblioteket uppgår till 0,2 mnkr (0,4 mnkr) samt 1,5 kostnader för Open Access.

I bilaga 1 redovisas verksamheten i sammandrag med utfall 2017, 2018-års prognos, baserad på utfall efter september månad, samt budget för verksamhetsåret 2019. En budgetöversikt för Högskolan Dalarna 2018 redovisas i bilaga 2 och bilaga 3 med intäkter, kostnader samt resultat per organisatoriska enheter respektive verksamhetsgrenar.

Intäkter

Högskolan Dalarnas totala intäkter uppgår 2019 till 671,8 mnkr, vilket är en minskning med 27,1 mnkr (4 %) jämfört med prognosen för 2018. Intäkter av bidrag samt avgifter minskar sammantaget med 32,5 mnkr, (17 %). De finansiella intäkterna är oförändrade.

Tabell 4. Totala intäkter (tkr) 2017-2019

	Budget	Prognos 2	Utfall	Budget 2019- Prognos 2018		Budget 2019- Utfall 2017	
	2019	2018	2017	Tkr	%	Tkr	%
INTÄKTER							
Intäkter av anslag	514 429	509 073	470 760	5 356	1%	43 669	9%
Intäkter av avgifter	67 235	91 146	82 727	-23 911	-26%	-15 492	-19%
Intäkter av bidrag	89 912	98 491	80 767	-8 579	-9%	9 145	11%
Finansiella intäkter	260	260	259	0	0%	1	0%
Summa	671 836	698 969	634 513	-27 133	-4%	37 323	6%

Anslaget för utbildning på grund- och avancerad nivå 2019 uppgår till 436,5 mnkr. Forskningsanslaget uppgår till 78,0 mnkr och totala anslagsmedel uppgår därmed till 514,4 mnkr vilket är en ökning med 1

% (5,4 mnkr jämfört med 2018). Anslaget för utbildning på grund- och avancerad nivå och forskningsanslaget har för budgetåret 2018 pris- och löneomräknats med 1,22 %.

De externa intäkterna, i form av avgifter och bidrag uppgår totalt till 157,1 mnkr, vilket är 32,5 mnkr (17 %) lägre än prognosen för 2018. Minskning av avgiftsintäkterna uppgår till 23,9 mnkr och minskningen av bidragsintäkterna uppgår till 8,6 mnkr. Minskningen beror på att flera stora projekt avslutats under 2018. I några fall inväntas beslut om eventuella förlängningar eller nya projekt.

Kostnader

Verksamhetens kostnader 2019 beräknas uppgå till 696,7 mnkr, vilket motsvarar en ökning med 16,1 mnkr (2 %) jämfört med prognosen för år 2018. Tabell 5 visar kostnader för åren 2017–2019 fördelat per kostnadsslag samt differens mellan åren i tkr samt procent.

Personalkostnaderna beräknas öka med 21,5 mnkr (4 %) jämfört med prognos 2018. I beräkningen av lönekostnader ingår en generell uppräknings med 2,8 % för lönerrevision och löneglidning. I personalkostnaderna ingår, liksom tidigare år, även en reservering för omstruktureringskostnader och strategiska medel.

Ett flertal strategiska satsningar kommer att genomföras under 2019. Kompetensutveckling för lärarpersonal, breddat deltagande samt utveckling och underhåll av våra utbildningslokaler.

Driftskostnaderna budgeteras till 109,4 mnkr för verksamhetsåret 2019 – en minskning med 0,1 mnkr jämfört med prognosen för 2018.

Tabell 5. Totala kostnader (tkr) 2017-2019

	Budget 2019	Prognos 2 2018	Utfall 2017	Budget 2019- Prognos 2018		Budget 2019- Utfall 2017	
				Tkr	%	Tkr	%
KOSTNADER							
Kostnader personal	-507 625	-486 087	-449 947	-21 538	4%	-57 678	13%
Kostnader lokaler	-64 142	-69 525	-68 370	5 383	-8%	4 228	-6%
Övriga driftskostnader	-109 350	-109 423	-97 443	73	0%	-11 907	12%
Finansiella kostnader	-1 418	-1 704	-1606	286	-17%	188	-12%
Avskrivningar	-14 210	-13 897	-15 206	-313	2%	996	-7%
Summa	-696 745	-680 636	-632 572	-16 109	2%	-64 173	10%

Kostnaden för avskrivningar budgeteras till 14,2 mnkr, en ökning med 0,3 mnkr jämfört med 2018. Investeringsvolymen budgeteras till 16,2 mnkr under 2019.

I tabell 6 presenteras utvecklingen av Högskolan Dalarnas lokalkostnader³ för åren 2017 till 2019. Lokalkostnaderna budgeteras att ökas netto med 1,8 mnkr (2,8 %) mellan prognos för 2018 och budget avseende 2019. Jämfört mot utfall 2017 ökar kostnaderna med 3,9 mnkr (6,1 %). Ökat underhåll och behov av att utveckla lokalerna i både Falun och Borlänge har lett till ökade kostnader.

³ Notera att lokalkostnader i tabell 5 och tabell 6 är beräknade på olika sätt. I tabell 6, men inte tabell 5, inkluderas drift och avskrivningar.

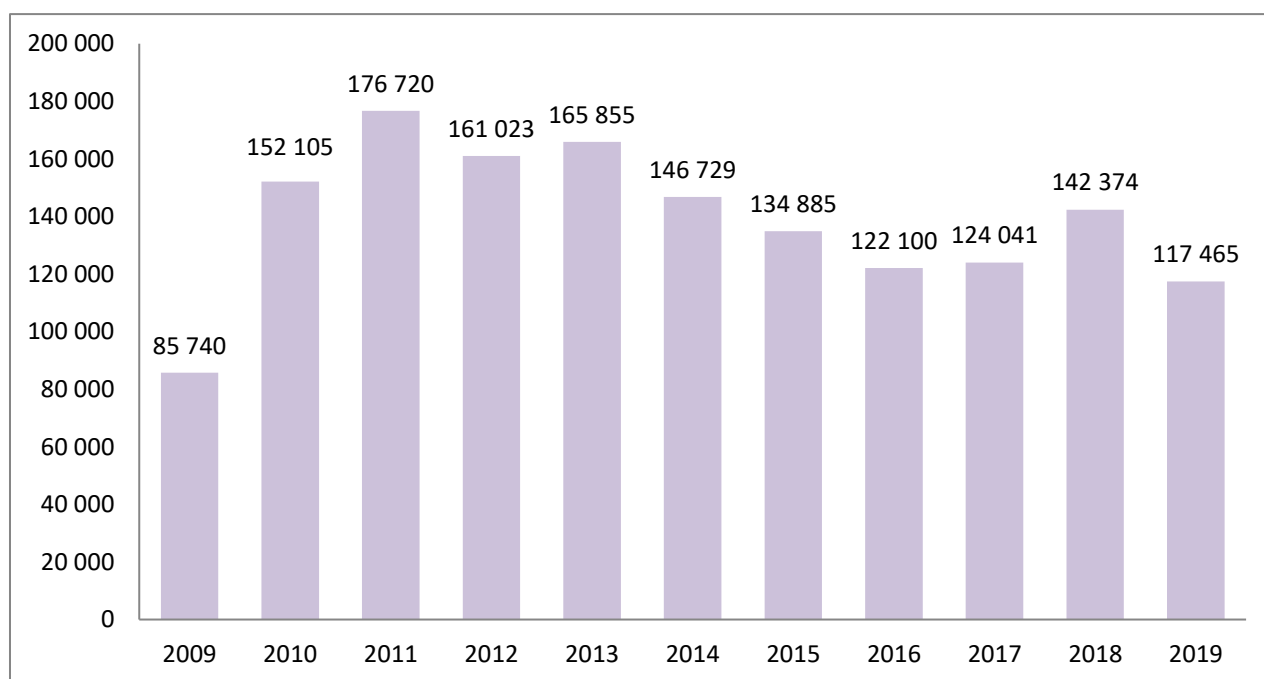
Tabell 6. Lokalkostnader (tkr) 2017-2019

	Budget	Prognos	Utfall	Budget 2019	Budget 2019
	2019	2018	2017	Progn. 2018	Utfall 2017
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	1 540	9 700	10 025	-8 160	-8 485
Lokalkostnader inkl drift	-69 042	-75 361	-73 676	6 319	4 634
Netto kostnad	-67 502	-65 661	-63 651	-1 841	-3 851
Brutto lokalkostnader i relation till totala kostnader	9,96%	11,07%	11,65%	-1,11%	-1,69%
Netto lokalkostnader i relation till totala kostnader	9,74%	9,65%	10,06%	0,09%	-0,32%

I budgeten för verksamhetsåret 2019 planeras ersättningsinvesteringar i larm och låsutrustning ca 5,5 mnkr (framflyttad från 2018) samt teknikinvesteringar inom medieutbildningarna för ca 1,3 mnkr.

I jämförelse med andra lärosäten av lokalkostnad i relation till de totala kostnaderna visar att Högskolan Dalarna fortsatt ligger på en låg nivå. Brutto lokalkostnader i relation till totala kostnader uppgår i budget 2019 till 10,0 %, vilket kan jämföras med 12,7 % som under 2017 var genomsnittet för landets lärosäten.

Diagram 2. Utveckling av myndighetskapitalet (tkr) 2008-2018

Myndighetskapitalet

Budgeterat resultat för 2019 uppgår till -24,9 mnkr, vilket medför att myndighetskapitalet vid utgången av 2019 beräknas uppgå till 117,5 mnkr, se diagram 3. Myndighetskapitalet mätt i relation till omsättningen beräknas vid utgången av 2019 att uppgå till 17,5 %. Verksamheten har de senaste åren varit i balans men under 2018 ökade svårigheterna att rekrytera kompetent personal. Detta har bl.a. medfört att forskningsprojekt försenats. I 2019 års resultat ingår kostnader för dessa uppgående till 5,0 mnkr som överflyttats från 2018.

Under 2019 planerar högskolan för strategiska satsningar uppgående till 16,5 mnkr. Utrymme finns för ytterligare satsningar kommande år. Målet är att myndighetskapalet bör ligga runt 10 % av omsättningen.

Investeringar

Investeringsbudgeten för 2019 uppgår till 16,2 mnkr (prognos 2018: 7,1 mnkr) samt korttidsinvesteringar (anskaffningsvärde upp till 20 tkr) som uppgår till 6,9 mnkr (prognos 2018: 9,6 mnkr).

Låneramen i Riksgäldskontoret för investeringar i anläggningstillgångar är oförändrad under 2018 och uppgår till 50 mnkr och kommer inte behöva utökas ytterligare under 2019.

Tabell 7. Antal anställda (personår) 2017-2019

Tjänstekategori	Budget ⁴ 2019	Prognos 2018	Utfall 2017	Budget -19 Progn. 2018	Budget -19 Utfall 2017
	Personår totalt	Personår totalt	Personår totalt	Antal	Antal
Professorer	27,8	31,9	27,5	-4,1	0,3
Universitetslektorer	176,4	158,6	148,9	17,8	27,5
Meriteringsanställning	2	3,3	7,54	-1,3	-5,5
Universitetsadjunkter	193,4	190,1	183,8	3,3	9,6
Övrig lärarpersonal	-	-	0,2	-	-0,2
Doktorander	49,5	52,5	36,3	-3	13,2
Övriga forskare	-	2,3	2,3	-2,3	-2,3
Teknisk/administrativ personal	207,1	212	180,2	-4,9	26,9
Bibliotekspersonal	17,4	15,6	16	1,8	1,4
Summa	673,6	666,3	602,7	7,3	70,9

Personal

Antalet anställda uttryckt i personår beräknas uppgå till 673,6 vilket är en liten ökning med 7,3 personår (1 %) jämfört med prognos för år 2018 (se tabell 7).

Antalet lektorer ökar med 17,8 personår. Det är en mycket kraftig ökning mot både 2017 års utfall och prognosen för 2018. Svårigheter att rekrytera kommer troligtvis leda till en viss förskjutning mot adjunkter.

Inom kategorin teknisk/administrativ personal planeras det för en minskning med 4,9 personår jämfört med prognos för 2018. Jämfört med utfallet för 2017 innebär 2019 års budget en ökning med 26,9 personår. Förändringarna förklaras huvudsakligen av tidsbegränsade anställda inom externfinansierade projekt t ex KTP som avslutas under 2019 och delar av projektet fortsätter och vi väntar på besked om förlängningar på övriga delar. Trots ett eventuellt positivt besked så kommer det innebära en minskning av volymen under 2019 eftersom projekten kommer att löpa en kortare del av året.

Antalet doktorander ökade kraftigt under 2018 men minskar under 2019 med (-3,0 personår). Ökande antal doktorander medför ökade krav på kompetenta handledare med rätt kompetens och tillgänglig tid.

⁴ Budgetens personalårsberäkning ser lite annorlunda ut än utfallsberäkningen. I budgeten tas t.ex. inte hänsyn till tillfällig föräldrapenning och diverse obetalda ledigheter, vilket görs i utfallsberäkningen. Det är inte avgörande för analysen men antalet anställda kan vara några personer för högt räknade i budget/prognoser jämfört med utfall.

Finansiering

Högskolan Dalarna har för sin verksamhet tillgång till ett räntekonto i Riksgäldskontoret. Anslagen för utbildning på grundnivå och avancerad nivå och forskning tillförs räntekontot varje månad med en tolfedel av hela anslaget för budgetperioden. Vid utgången av oktober uppgick räntekontots ställning till drygt 299,6 mnkr.

Bilagor

- Bilaga 1 Verksamheten i sammandrag 2017 - 2019
- Bilaga 2 Budgetöversikt 2019
- Bilaga 3 Budgetöversikt 2019, akademier och övriga resultatenheter

Bilaga 1: Verksamheten i sammandrag per 2019 12 31, tkr

Högskolan Dalarna	Budget	Prognos	Utfall	Budg. 19 Progn 18		Budg. 19 Utf 17	
	2019 12 31	2018 12 31	2017 12 31	KSEK	%	KSEK	%
INTÄKTER							
Intäkter av anslag	514 429	509 073	470 760	5 356	1%	43 669	9%
Intäkter av avgifter och andra ersättningar	67 235	91 146	82 727	-23 911	-26%	-15 492	-19%
Intäkter av bidrag	89 912	98 491	80 767	-8 579	-9%	9 145	11%
Finansiella intäkter	260	260	259	0	0%	1	0%
Summa	671 836	698 969	634 513	-27 134	-4%	37 323	6%
KOSTNADER							
Kostnader personal	-507 625	-486 087	-449 947	-21 538	4%	-57 678	13%
Kostnader lokaler	-64 142	-69 525	-68 370	5 383	-8%	4 228	-6%
Övriga driftskostnader	-109 350	-109 423	-97 442	73	0%	-11 908	12%
Finansiella kostnader	-1 418	-1 704	-1 605	286	-17%	187	-12%
Avskrivningar	-14 210	-13 897	-15 206	-313	2%	996	-7%
Summa	-696 745	-680 637	632 571	-16 109	2%	-64 175	-10%
RESULTAT	-24 909	18 333	1 942	-43 242		-26 851	

Bilaga 2: Budgetöversikt per verksamhet 2019, tkr

Högskolan Dalarna	Grundut- bildning	Uppdragsutbi- ldning	Forskning	Uppdrags- forskning	Summa
INTÄKTER					
Intäkter av anslag	436 471		77 958		514 429
Intäkter av avgifter	19 365	42 395	4 974	500	67 235
Intäkter av bidrag	22 001	23 583	44 328		89 912
Finansiella intäkter	172	24	64		260
Summa	478 010	66 002	127 324	500	671 836
KOSTNADER					
Kostnader personal	-355 293	-42 463	-109 448	-421	-507 625
Kostnader lokaler	-53 241	-3 469	-7 400	-32	-64 142
Övriga driftskostnader	-75 684	-9 487	-24 156	-23	-109 350
Finansiella kostnader	-972	-123	-322	-1	-1 418
Avskrivningar	-12 924	-267	-1 016	-2	-14 210
Summa	-495 382	-74 747	-126 136	-479	-696 745
Interndebiteringar	-1 366	9 469	-8 103	0	0
RESULTAT	-18 738	724	-6 915	20	-24 909

Bilaga 3: Budgetöversikt per enhet, tkr

HDa	Strategiska							Intern- hyror	Total
	HM	UHS	IS	Bibliotek	Reserver	Övrigt	Stödfukt.		
INTÅKTER	152 502	294 780	181 946	1 269	24 181	13 026	2 592	1 540	671 836
KOSTNADER	-100 649	-201 008	-122 676	-20 167	-23 174	-10 027	-150 002	-69 042	-696 745
Interndebiteringar	2 588	-5 092	1 246	-189	-9 238	-2 057	13 012	-270	0
Lokalhyror	-14 581	-17 713	-18 125	-6 721		-1 648	-7 061	65 850	0
OPERATIVT RESULTAT	39 860	70 967	42 391	-25 808	-8 231	-706	-141 459	-1 922	-24 909
Stödfunktioner	-39 292	-67 762	-41 848	25 765	-874	-2 002	126 013	0	0
Resultat	568	3 205	543	-43	-9 105	-2 708	-15 446	-1 922	-24 909

Strategiska
satsningar